

Yttrande inför beslut om införandet av förtydligade demokrativillkor i Region Hallands regler för bidragsgivning.

Sedan 2019 finns en Överenskommelse mellan Region Halland och ett trettiotal idéburna organisationer om att skapa bättre samverkan i Halland. Överenskommelsens syfte är att skapa ett samhälle präglad av tillit, delaktighet och förståelse för våra olikheter.

Den 3 maj 2021 hölls ett dialogmöte mellan parterna i den Halländska Överenskommelsen. På mötet fick parterna möjlighet att ta del av förslaget om att komplettera Region Hallands regler för bidragsgivning med förtydligade demokrativillkor. Mötet enades om en gemensam skrivning som tydliggör parternas syn på den process som följer av att beslut om förtydligade demokrativillkor hanteras av Regionstyrelsen och Regionfullmäktige:

”Vi – parterna i Halländska Överenskommelsen – har en oro över hur den nationella handledningen kopplat till demokrativillkoren kan komma att se ut och vill därför att det tydliggörs i beslutet att om det blir en nationell handledning kopplad till beslutet, så ska tillämpningsanvisningar för Halland arbetas fram i dialog.”

För att förtydliga vad en fortsatt process behöver ta hänsyn till genomfördes grupparbeten som resulterade i ett flertal inspel. Inspelen nedan härrör från dessa diskussioner och delas inte nödvändigtvis av alla parter, men fungerar som exempel på frågeställningar som finns inom idéburen sektor.

- Det är viktigt att tillämpningen av villkoren är tydligt förankrade hos de som berörs. Det ökar chanserna för beslutet att få en positiv effekt. Då skapas förtroende och trygghet istället för misstänksamhet.
- Villkor som är formulerade kring att organisationer inte ska göra någonting, är svårare att förhålla sig till än formuleringar som kräver aktiva handlingar. Hur kan man säkerställa/garantera/kontrollera att en företrädare inte bryter mot demokrativillkoren? Kanske kan tillämpningen formuleras i mer aktiva ordalag som främjar systematiska dialoger eller utarbetade riktlinjer kring demokrati.
- Kraven på kontroll måste vara proportionerliga och ta hänsyn till att idéburna inte har samma möjlighet till kontroll som Region Halland eller säkerhetspolisen har.
- Lokala anpassningar är viktiga för att ta hänsyn till hur idéburen sektor är organiserad i Halland. I Halland tenderar vi att ha svagare distriktsorganisationer än andra län, vilket innebär att lokalföreningar ofta har en starkare ställning än sina distrikt. Utgångspunkten i tillämpningen behöver utgå från detta, snarare än idén om centralism byggd på starka distrikt.

- Det språk och de definitioner som används – både i villkoren i stort och i en kommande tillämpning behöver vara glasklara och uttalade.
- Det behövs en medvetenhet att nya villkor alltid innebär nya gråzoner och att det är viktigt att definiera vem det är som avgör i svåra eller oklara fall och om beslut ska kunna överklagas.
- Verksamheter som riktar sig mot socialt utsugna riskerar att sluta med sin verksamhet i rädsla för att bryta mot villkoren och riskera sitt ekonomiska stöd. I dessa verksamheter inkluderas ofta individer med problematiska bakgrunder – och i vissa fall utgår metoden från att personer med erfarenhet av kriminalitet, extremism eller liknande, stöttar personer i liknande situation att lämna miljön. I dessa fall kan det vara väldigt svårt att garantera att varje individ alltid håller sig inom ramarna för vad som är acceptabelt, särskilt om verksamhet som sker utanför organisationen ska beaktas. Den här gråzonen behöver tydlighet så att de som har störst behov av insatser inte lämnas utanför eller överges på grund av rädsla för eventuella återbetalningskrav och luddiga tolkningar.
- Det behövs dessutom tydliggöras hur uppföljningen förväntas se ut och hur länge ett brott mot demokrativillkoren är gällande.

Avslutningsvis vill vi – parterna i den Halländska Överenskommelsen – tacka för en förståelse från Region Hallands politik och tjänstepersoner. När frågan om införande av demokrativillkor uppdagades konstaterades det att den Halländska Överenskommelsen borde inkluderats i arbetet tidigare. Eftersom den Halländska Överenskommelsen fortfarande är ganska ny finns en förståelse från alla håll att göra det bästa av situationen och jobba tillsammans för att skapa ett Halland präglad av delaktighet, tillit och förståelse för våra olikheter.

Med de orden överlämnar vi vårt yttrande.

2021-05-03

Rebecca Nordström,
processledare Bästa samverkansplatsen
och [den Halländska Överenskommelsen](#)

Parterna i den Halländska Överenskommelsen är: ABF Halland, Arkiv Halland, Astma-Allergi Halland, Autism & Aspergerföreningen Halland, Blodcancerföreningen Halland, Bröstcancerföreningen Halland, DHR Region Halland, Diabetesföreningen Halmstad-Hylte-Laholm, Folkuniversitetet - Stiftelsen kursverksamheten vid Lunds universitet, Föreningen Norden Halland, GynCancerFöreningen Halland, Hallands bildningsförbund, Hallands Parasportförbund, Hallands Stamningsförening, Konstfrämjandeföreningen i Halland, Lokalt Ledd Utveckling Halland, Länsförbundet Hallands 4H, Medborgarskolan Väst, Neuro Halland, Neuro Halmstad, PRO Halland, Region Halland, RF – SISU Halland, Riksteatern Halland, Rädsla Barnen Halland, Röda Korset Halmstad, Röda Korset Region syd, Samordningsförbundet i Halland, Sensus Västra Sverige, Studieförbundet Halland, Studieförbundet Vuxenskolan, SRF Halland, Sverok Väst, Ångestförbundet Halland.